

Doporučené dávkování antikoagulancií v době pandemie obezity

Alena Pilková

Farmakologický ústav 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice, Praha

Antikoagulanty jsou významnou terapeutickou skupinou léčiv uplatňující se v prevenci i léčbě tromboembolických onemocnění. Navzdory jejich širokému využití zůstává nezodpovězena řada otázek týkajících se jejich dávkování u stále rostoucí skupiny obézních pacientů. Publikované studie naznačují vhodnost navýšení profylaktických dávek parenterálních antikoagulancií, i když pro nejvíce studovaný enoxaparin nacházíme v literatuře rozdílná doporučení vedoucí k výrazným rozdílům ve stanovené dávce pro pacienty s vyšším stupněm obezity. V případě terapeutické dávky enoxaparínu je vhodné ponechat standardní dávku 1 mg/kg 2× denně až do hmotnosti cca 150 kg. Narůstající zkušenosti s podáním přímých perorálních antikoagulancií u obézních pacientů s fibrilací síní ukazují srovnatelnou účinnost a bezpečnost s neobézními, pro léčbu a prevenci TEN jsou preferovány rivaroxaban a apixaban. Samostatnou problematiku představuje podání perorálních antikoagulancií po bariatrických výkonech, vhodnou volbou zejména krátce po operaci jsou nízkomolekulární hepariny či apixaban. Při výběru léčiva a jeho dávky u pacienta s obezitou je vždy nutné kromě hmotnosti či BMI zohlednit i další faktory, jako je věk, polyfarmacie a stav eliminačních funkcí a je vhodné využít stanovení příslušných koagulačních parametrů, případně hladin léčiv.

Klíčová slova: BMI, DOAC, fibrilace síní, heparin, nízkomolekulární hepariny, tromboembolická nemoc, warfarin.

Recommended dosing of anticoagulants in times of obesity pandemic

Anticoagulants are an important therapeutic group of drugs used in the prevention and treatment of thromboembolic disease. Despite their widespread use, many questions remain unanswered regarding their dosage in the growing group of obese patients. Published studies indicate that an increase in prophylactic dose of parenteral anticoagulants may be appropriate, although for the most studied drug, enoxaparin, various recommendations lead to significant dosing differences for patients with higher degree of obesity. Therapeutic dosing of enoxaparin should be kept at the standard 1 mg/kg twice daily up to the weight of approx. 150 kg. The growing experience with direct oral anticoagulants in obese patients with atrial fibrillation shows comparable efficacy and safety, rivaroxaban and apixaban are preferred for treatment and prevention of thromboembolic disease. Anticoagulation after bariatric surgery represents a unique challenge, and low molecular weight heparins or apixaban are drugs of choice, especially shortly after the surgery. In addition to weight or BMI, other factors such as age, polypharmacy and elimination functions must always be considered when deciding on the appropriate drug and dose in a patient with obesity, and it is advisable to assess relevant coagulation parameters, and in some cases also drug levels.

Key words: atrial fibrillation, BMI, DOAC, heparin, low molecular weight heparins, thromboembolism, warfarin.

Úvod

Spolu s rostoucí prevalencí obezity je nutno stále častěji rozhodovat o optimální farmakoterapii u skupiny obézních pacientů. Předpokládáme, že zejména u pacientů s obezitou 3. stupně (body mass

index – BMI nad 40 kg/m²) dochází k významným změnám v tělesném složení a eliminačních funkcích ovlivňujícím farmakokinetiku léčiv zejména na úrovni distribuce a exkrece. To vede k úvahám o tom, zda jsou standardní dávky léčiv u těchto pacientů stejně účinné a bezpečné,